

ULUSLARARASI*İ*LİŞKİLER

Akademik Dergi

Cilt 10, Sayı 40, Kış 2014

INTERNATIONAL**RELATIONS**

Academic Journal

Volume 10, Number 40, Winter 2014

ULUSLARARASI*İ*LİŞKİLER

ULUSLARARASI İLİŞKİLER hakemli bir dergidir.
INTERNATIONAL **RELATIONS** is a refereed journal

ULUSLARARASI İLİŞKİLER, aşağıdaki veri tabanlarınca taranmaktadır:
INTERNATIONAL **RELATIONS** is currently noted in;

*Social Sciences Citation Index(SSCI),
Social Scisearch, Journal Citation Reports/Social Sciences Edition*

*International Bibliography of the Social Sciences (IBSS)
International Political Science Abstracts (IPSA),
PAIS International,*

International Bibliography of Book Reviews of Scholarly Literature in the Humanities and Social Sciences (IBR), International Bibliography of Periodical Literature in the Humanities and Social Sciences (IBZ),

Cambridge Scientific Abstracts-CSA (Sociological Abstracts, Social Services Abstracts, Worldwide Political Science Abstracts ve Linguistics and Language Behavior Abstracts)

*Columbia International Affairs Online (CIAO), EBSCO, Gale-Cengage,
Elsevier Bibliographic Databases (GEOBASE, Mosby's Index, SciVerseScopus),*

Historical Abstracts, Historical Research Index, Index Islamicus, Women's Studies International, Energy Science and Technology Database, Gender Studies Database, Kaiser Index to Black Resources, Left Index-A CHOICE 2003 Outstanding Academic Title, Ulrich's Periodicals

America: History and Life, South African Studies, Middle Eastern and Central Asian Studies, European Sources Online, Latin American Studies, INFO-LATINOAMERICA,

ASOS Index (Akademia Sosyal Bilimler Indeksi), Başkent Üniversitesi Hukuk Veri Tabanı (Law Database), ULAKBİM Sosyal Bilimler Veri Tabanı (Social Sciences Data Base)

Dergiye yazı göndermek isteyenler için e-posta adresi: makale@uidergisi.com

Tanıtım/Değerlendirilmek üzere dergiye kitap göndermek isteyenler için posta adresi:

Mitat Çelikpala, Uluslararası İlişkiler Dergisi,
Kadir Has Üniversitesi Merkez Kampüs
Kadir Has Caddesi, 34083 Cibali-İSTANBUL

Bireysel abonelik ücreti: 4 sayı için 60 TL
Kurumsal abonelik ücreti: 4 sayı için 250 TL
Abonelik hakkında bilgi için: bilgi@uidergisi.com

Abone formları derginin arkasındadır.

ULUSLARARASI İLİŞKİLER

Cilt 10, Sayı 40, Kış 2014

Özel Sayı:

NATO'nun Dönüşümü ve 21. Yüzyılda Güvenlik

Misafir Editör: Mustafa AYDIN

İÇİNDEKİLER

EDİTÖRDEN

NATO'nun Dönüşümü

Ali L. KARAOSMANOĞLU _____ 3

Füze Tehdidi ve NATO Füze Kalkanı: Türkiye Açısından Bir Değerlendirme

Sıtkı EGELİ _____ 39

Enerji Güvenliği: NATO'nun Yeni Tehdit Algısı

Mitat ÇELİKPALA _____ 75

NATO'nun Gelişen Tehdit Algısı: 21. Yüzyılda Siber Güvenlik

Salih BIÇAKCI _____ 101

NATO-AB İlişkilerinde İşbirliği ve Çatışma Dinamikleri

Sinem AKGÜL AÇIKMEŞE ve Cihan DİZDAROĞLU _____ 131

KİTAP İNCELEMESİ

Fred Halliday, Uluslararası İlişkilerde Orta Doğu: Güç, Siyaset ve İdeoloji

Mustafa YETİM _____ 167

Ali Balcı, Türkiye Dış Politikası: İlkeler, Aktörler, Uygulamalar

Ramazan ERDAĞ _____ 173

Hakem Listesi (10. Cilt) _____ 179

Konu Dizini (10. Cilt) _____ 183

Yazar Dizini (10. Cilt) _____ 185

INTERNATIONAL RELATIONS

Vol. 10, No. 40, Winter 2014

Special Issue:

NATO's Transformation and Security in the 21st Century

Guest Editor: Mustafa AYDIN

CONTENTS

EDITORIAL

NATO's Transformation

Ali KARAOSMANOĞLU _____ 3

*Ballistic Missile Threat and NATO's Missile Defense Shield:
An Analysis From Turkey's Perspective*

Sıtkı EGELİ _____ 39

Energy Security: NATO's New Threat Perception

Mitat ÇELİKPALA _____ 75

NATO's Emerging Threat Perception: Cyber Security in the 21st Century

Salih BIÇAKCI _____ 101

Dynamics of Cooperation and Conflict in NATO-EU Relations

Sinem AKGÜL AÇIKMEŞE and Cihan DİZDAROĞLU _____ 131

BOOK REVIEW

Fred Halliday, The Middle East in International Relations: Power, Politics and Ideology

Mustafa YETİM _____ 167

Ali Balcı, Turkey's Foreign Policy: Principles, Actors, Practices

Ramazan ERDAĞ _____ 173

Referee List (Volume 10) _____ 179

Subject Index (Volume 10) _____ 183

Author Index (Volume 10) _____ 185

EDİTÖRDEN

Uluslararası İlişkiler Dergisi 10. cildi elinizdeki 40. sayı ile tamamlanmış oluyor. Dile kolay; tam 10 yıl. Bu başarı elbette Dergi'nin yayınlanması sürecinde gönüllü şekilde yayın ekibinde görev alarak emek sarf edenler kadar, Dergi'ye makale gönderen yazarlar, makaleleri büyük bir titizlik ve sabırla inceleyen hakemler ve elbette siz okurlara ait.

“NATO'nun Dönüşümü ve 21. Yüzyılda Güvenlik” temalı bu sayı, Genel Yayın Yönetmenimiz Mustafa Aydın'ın editörlüğünde hazırlandı. Sayıda yer alan 5 makale daha önce Bilgi Üniversitesi Yayınevi tarafından yine Mustafa Aydın editörlüğünde hazırlanan “Güvenlik Çalışmaları Serisi” kapsamında yayımlanan kitapçıklar arasından seçildi. İlgili makalelerin Uluslararası İlişkiler Dergisi'nde Özel Sayı haline getirilmesine izin veren Bilgi Üniversitesi Yayınevi ile Genel Yayın Yönetmeni Sayın Fahri Aral'a teşekkür ederiz.

Bu sayıda yer verilen ilk çalışma Ali L. Karaosmanoğlu'nun “NATO'nun Dönüşümü” başlıklı makalesi. Yazar bu çalışmada, NATO'nun Berlin Duvarı yıkılıp Sovyet/Varşova Paktı tehdidi ortadan kalktıktan sonra, değişen uluslararası sisteme kendini nasıl uyarladığını ele almaktadır. Yazarın iddiası bu zorlu sürecin sorunlara rağmen başarıyla yürütüldüğüdür. Makale bu çerçevede, askeri doktrin çalışmaları ve Afganistan tecrübesi arasındaki etkileşim ile dönüşüm süreci üzerindeki etkilerini ele almaktadır. Ayrıca sonuç bölümünde, genişleyen Avrupa-Atlantik bölgesindeki NATO askeri operasyonlarının meşruiyet sorununa da değinilmiştir.

Sıtkı Egeli, “Füze Tehdidi ve NATO Füze Kalkanı; Türkiye Açısından Bir Değerlendirme” başlıklı çalışmada ABD'nin 2010 yılında gündeme getirdiği ve NATO ülkeleri nezdinde kabul gören EPAA (European Phased Adaptive Approach) başlıklı füze savunma yaklaşımını değerlendirilmektedir. Yazar, Türkiye'nin füze tehdidi karşısındaki geleneksel yaklaşımıyla uyumlu olduğu için, Ankara'nın da bu konsepti benimsediğini ve Türkiye'nin EPAA için kritik önemde bir ülke konumuna yükseldiğini savunmaktadır. Yazar çalışmada ayrıca EPAA'nın ilerleyen safhalarında Türkiye'nin yeni bazı talep ve oldu bittiler ile karşı karşıya kalabileceği ihtimalinin göz ardı edilmemesi gerektiğini; bu olasılıkların Rusya ile ilişkiler ve Batı ile ilişkilerde ABD-Avrupa dengesinin gözetilmesi gibi farklı açılardan değerlendirilmesin şart olduğunu hatırlatmaktadır.

“Enerji Güvenliği: NATO'nun Yeni Tehdit Algısı” başlıklı makalede Mitat Çelikpala, enerji güvenliği konusunun NATO'nun öncelikli konu başlıkları arasına ancak son on yılda girebildiğini belirterek, NATO'nun Soğuk Savaş sonrası dönemde düzenlenen zirvelerinde yayınlanan zirve sonuç bildirgeleri ve stratejik konseptler ile çeşitli NATO zeminlerinde yapılan tartışmalar ışığında, enerji güvenliğinin NATO için taşıdığı anlam ve önem üzerinde durmaktadır.

Salih Bıçakçı, “NATO'nun Gelişen Tehdit Algısı: 21. Yüzyılda Siber Güvenlik” başlıklı makalede, siber uzayın sivilleşmesiyle birlikte Vestfalya sisteminin getirdiği ulus devlet modelinin derinden etkilendiği iddiasıyla, siber uzayın günümüzde karşı karşıya kaldığı tehditler ve bunların henüz netleşmemiş sınırlarını dikkate almak gerektiğini ileri sür-

mektedir. Yazar, bu bakış açısıyla etkin ve başarılı bir güvenlik ittifakı olan NATO'nun bu tür gelişen tehditlere karşı aldığı tedbirler ile belirlenen siber güvenlik stratejilerini ortaya çıkaran süreci de tartışıyor.

Sinem Akgöl Açıkmeşe ve Cihan Dizdaroğlu ise bu özel sayının “İşbirliği ve Çatışma Dinamikleri: NATO-AB İlişkileri” başlıklı son makalesinde öncelikle NATO-AB ilişkilerinin altın yılları olarak değerlendirilen ve Soğuk Savaş'ın başlangıcından 1990'ların sonuna kadar devam eden dönemde bu iki örgütün geçirdiği dönüşümü irdeliyorlar. Çalışmada NATO-AB ilişkilerindeki işbirliği ve çatışma dinamikleri, NATO üyesi olup da AB'ye üye olmayan Türkiye'nin kaygıları da ayrıca ele alınıyor. Yazarlar, NATO ile AB arasında kâğıt üzerinde ve sahadaki temel işbirliği dinamikleri ile çatışma alanlarını tartışarak, düşünülenin aksine iki örgüt arasındaki ilişkilerin derinleşmesindeki esas engelin Türkiye ve Kıbrıs'ın çifte veto-ları olmadığını, temelde “ikilik” ve “ayrışma” gibi köklü sorunlar nedeniyle işbirliğinin büyük ölçüde kâğıt üzerinde kaldığını iddia ediyorlar.

Bu sayıda son olarak iki kitap incelemesini de dikkatinize sunuyoruz.

Yeni ciltte buluşmak dileğiyle keyifli okumalar dileriz.